

Handleiding Vinkkaart groep 2

Algemeen

De dikgedrukte items worden gescoord. Deze zijn overgenomen uit het Pravoo protocol groep-3-rijpheid.

Algemene kenmerken

Geboortemaand

Het is bekend dat de geboortemaand een rol speelt bij de instelling van een kind.

Geef een

- ☐ als een kind geboren is in april of eerder
- ☐ als een kind in mei of juni is geboren
- ☐ als een kind in juli, augustus, september, oktober of later geboren is

Algehele verschijning

Hierbij gaat het om de presentatiewijze van een kind. Daarbij moet u denken aan.

- fysieke verschijning: lichaamsbouw van een jongste/oudste kleuter/schoolkind
- nog primair emotioneel reageren of al wat zakelijk secundair reageren

Het kan dus voorkomen dat een kind qua lengte groot is, maar toch nog een uitdrukking heeft van een jong kind. Andersom kan ook voorkomen dat een kind klein is, maar wel de uitdrukking heeft van een oudste kleuter.

Geef een

- ☐ als het kind op beide aspecten het beeld geeft van een oudste kleuter
- ☐ als het kind op een van de genoemde aspecten het beeld geeft van een jong kind
- ☐ als het kind op beide aspecten het beeld geeft van een jong kind

Sociaal-emotioneel

Voldoende weerbaar zijn

Hierbij gaat het er om of het kind tegen een stootje kan. Daarbij moet u denken aan:

- vlot een antwoord geven als de leerkracht je direct iets vraagt
- niet gaan huilen als iets niet lukt
- niet snel in paniek raken

Geef een

- ☐ als het kind nooit of bijna nooit huilt, bangig is, paniek vertoont, zich terugtrekt omdat het de werkdruk niet aankan of het appèl dat op het kind wordt gedaan.
- ☐ als een kind toch wel een keer per dag laat zien dat het slecht tegen een stootje en de druk kan
- ☐ als de twee bovenstaande omschrijvingen niet van toepassing zijn op het kind

Voorkeur schoolloopbaan

Dit wordt vastgesteld op grond van observaties van en vragen aan het kind wat het volgend jaar zelf wil.

Geef een

- ☐ als het kind duidelijk aangeeft dat het na de vakantie naar groep 3 toe wil
- ☐ als het kind wisselende antwoorden geeft
- ☐ als het kind duidelijk is in de zin van dat het liever wil blijven spelen, niet naar groep 3 wil omdat daar moet.

Je kunnen houden aan regels en afspraken

Geef een

- ☐ als je het kind bijna nooit aan regels en afspraken hoeft te herinneren.
- ☐ als je dit regelmatig moet doen.
- ☐ als je het kind iedere dag wel een keer moet herinneren aan regels en afspraken.

Met kritiek om kunnen gaan

Geef een

- ☐ als het kind altijd aanspreekbaar is op eigen gedrag.
- ☐ als de aanspreekbaarheid wisselend is.
- ☐ elke keer bij aanspreken wil het ontvluchten, kijkt je niet aan, wijst op anderen, geeft anderen de schuld.

Een beurt durven krijgen of nemen

Geef een

- ☐ als het kind dit vlot doet.
- ☐ als dit wisselend is.
- ☐ als dit altijd problematisch is.

Betrokkenheid bij groepsgebeuren tonen

Geen een

- ☐ als het kind bijna altijd betrokkenheid toont.
- ☐ als dit wisselend is.
- ☐ als het kind zelden betrokkenheid toont.

Hulp kunnen bieden

Hiervan is sprake als het kind daadwerkelijk anderen kan helpen.

Geef een

- ☐ als dit lukt.
- ☐ als dit nogal wisselt.
- ☐ als dit nog niet lukt

Zelfredzaamheid

Voor alle items geldt het volgende:

Geef een

- ☐ als dit lukt.
- ☐ als dit nogal wisselt.
- ☐ als dit nog niet lukt

Voldoende zelfstandig zijn

Geef een

- ☐ als het kind zelden een beroep op leerkracht doet.
- ☐ als het kind regelmatig een beroep op leerkracht doet.
- ☐ als het kind opvallend vaak een beroep op leerkracht doet.

Zich aangesproken voelen in de groep

Adequaat reageren als er een boodschap of opdracht aan de gehele groep wordt gegeven.

Geef een

- ☐ als het kind altijd adequaat reageert.
- ☐ als dit wisselend is.
- ☐ als het kind zich totaal niet aangesproken voelt.

Zich kunnen inleven in een ander

Geef een

- ☐ als kind zich in kan leven in een ander.
- ☐ als het kind dat af en toe kan.
- ☐ als het kind zich nooit kan inleven in een ander.

Spelen/werken

Gevarieerd kunnen kiezen

Hierbij gaat het om de vraag of een kind naast spelen ook voor werkactiviteiten kiest.

Geef een

- ☐ als het kind zelfstandig gevarieerd kan kiezen
- ☐ als het kind regelmatig dezelfde keuze maakt, wel is hier enige diversiteit in (puzzelen en tekenen bijvoorbeeld)
- ☐ als het kind iedere dag hetzelfde kiest, om je hulp vraagt of gewoon zit af te wachten en niets te doen

Taakgericht bezig kunnen zijn bij

Voor alle items geldt het volgende:

Geef een

- ☐ als het kind (bijna) altijd (bijna) 100 % van de werktijd gericht bezig is met de taak zelf.
- ☐ als de taakgerichtheid wisselend is en het kind bij de ene activiteit wel bijna 100 % van de werktijd taakgericht bezig is en bij de andere activiteit een kwart van de werktijd niet echt met het werk bezig is
- ☐ als het kind iedere (werk)les minimaal een kwart van de werktijd niet echt bezig is met de taak zelf, maar met andere dingen. We vullen het vakje ook in als het kind van nature veel afwezig is met zijn gedachten, in een eigen wereld leeft of absences heeft.

Opdrachten binnen gestelde tijd af kunnen hebben

Geef een

- ☐ als het kind vrijwel altijd het werk binnen de tijd afheeft. (kinderen die het op tijd af hebben maar waarvan de kwaliteit te wensen overlaat scoren ook een leeg vakje, geef dit wel aan bij opmerkingen).
- ☐ als het kind het werk zo nu en dan niet afheeft en je het kind zo nu en dan aan moet sporen. Ook als het werktempo wisselend is (afhankelijk van situatie en activiteit).
- ☐ als je iedere dag wel een keer bij een activiteit het kind aan moet sporen omdat het kind zijn werk anders niet afheeft en of als het voorkomt dat het kind het werk iedere dag wel een keer niet afheeft. Score ook het vakje als het kind te gehaast werkt.

Kwaliteit van werken bij

- vrije keuze

Geef een

- ☐ als het werkstuk dat een kind maakt voldoende detail en ordening heeft
- ☐ als de prestaties wisselend zijn
- ☐ als een tekening of werkstuk in het kader van beeldend werken altijd/meestal te weinig detail heeft en te weinig ordening heeft.

-volgens opdracht

Geef een

- ☐ als het kind de opdracht vooraf kan reproduceren en begrijpt wat het moet gaan doen.
- ☐ als het wel kan verwoorden wat het moet doen, maar er niet naar handelt of het niet kan verwoorden, maar er wel naar handelt.
- ☐ Geen van beiden: het kind begrijpt de opdracht niet.

Vervolg: Kwaliteit van werken bij

- werk met ontwikkelingsmateriaal

Het vast stellen van de prestatie voor ALLE ontwikkelingsmaterialen is te bewerkelijk. Er moet hierbij uitgegaan worden van het werken met topmaterialen. Bij topmaterialen moet u dan denken aan de moeilijkste materialen die u in uw kasten hebt staan.

Geef een

- ☐ als een kind in staat is de topmaterialen goed en voldoende vlot uit te voeren met een diepteconcentratie van 5 minuten.
- ☐ als de prestatie wisselend is. Daarbij gaat het om twee soorten van wisselend, nl.: bepaalde topmaterialen kan het kind wel uitvoeren en anderen niet of als het kind per dag wisselende prestaties vertoont. En het kind heeft een diepteconcentratie van een paar minuten.
- ☐ als het kind niet of nauwelijks in staat is de topmaterialen goed en voldoende vlot uit te voeren en zonder diepteconcentratie werkt.

Initiatief kunnen nemen/tonen

Geef een

- ☐ als het kind regelmatig initiatief neemt en toont.
- ☐ als het initiatief nemen of (en) tonen wisselend is, een periode achter elkaar wel, en dan weer een periode niet. Dit wisselt elkaar regelmatig af.
- ☐ als het kind (bijna) nooit initiatief neemt of toont

Ingaan op initiatieven van anderen

Geef een

- ☐ als het kind regelmatig op initiatieven ingaat
- ☐ als het kind af en toe op initiatieven ingaat
- ☐ als het kind nooit of zelden ingaat op initiatieven

Zelfstandig om kunnen gaan met conflicten

Geef een

- ☐ als het kind (bijna) nooit een conflict heeft met een ander kind.
- ☐ als het kind iedere week wel een keer een conflict heeft met een ander kind.
- ☐ als het kind iedere dag wel een keer bij een conflict met een ander kind betrokken is of het veroorzaakt. (evt. bij opmerkingen plaatsen of het kind de schuldige is, begint of het uitlokt).

Het kunnen aanvaarden van een opdracht

Geef een

- ☐ als het kind (bijna) nooit laat zien en merken dat het geen zin heeft om een opdracht te aanvaarden.
- ☐ als het kind wisselend weerstand biedt tegen het aanvaarden van opdrachten.
- ☐ als het kind vrijwel altijd weerstand biedt tegen het aanvaarden van opdrachten. Dat kan in de vorm van woorden, maar ook in de vorm van gelaatsuitdrukkingen en geluiden.

Geconcentreerd bezig kunnen zijn

Geef een

- ☐ als het kind bijna nooit fouten maakt die te maken hebben met het slordig en ondoordacht werken en als het kind wel goed nadenkt, maar het niet kan.
- ☐ als de concentratie wisselend is, afhankelijk van de situatie en het soort werk.
- ☐ als het kind een kwart van iedere taak of werkopdracht of meer fout heeft uitgevoerd, maar dat je wel vaststelt dat het kind het wel kan maar niet goed heeft nagedacht (denk aan slordigheidfoutjes of zomaar wat doen).

Een spanningsboog van ongeveer 30 minuten

Geef een

- ☐ als het kind (bijna) altijd meer dan 30 minuten aaneengesloten bezig kan zijn met spel en of taak.
- ☒ als het kind (bijna) altijd minimaal 15 minuten maar minder dan 30 minuten aaneengesloten bezig kan zijn met spel en of taak
- ☐ als het kind (bijna) altijd minder dan 15 minuten aaneengesloten bezig kan zijn met spel en of taak.

Huppelen

Geef een

- ☐ als het kind kan huppelen, met de armen actief mee doet in gekruiste coördinatie.
- ☒ als het kind huppelt met steeds hetzelfde been voor (galopperend) of het lopen afwisselt met 1 á 2 huppelbewegingen.
- ☐ als het kind zelden een galopperende beweging (herhaaldelijk met 1 been voorwaarts) maakt en nooit huppelt.

Hinkelen

Geef een

- ☐ dit als het kind een afstandje kan hinken, als het over lage hindernissen kan hinken en als het kind de armen langs zich heen laat hangen en alleen gebruikt om kracht bij te zetten.
- ☒ als het kind 1 á 2 hinkelpassen kan maken, als het flink zwaait met de armen om zijn/ haar evenwicht te bewaren en/ of als het kind een hoek maakt in de heupen en daarbij het niet belaste been te hoog houdt.
- ☐ als het kind niet of nauwelijks op 1 been kan blijven staan.

Rollen om de lengteas

Geef een

- ☐ als het kind kan rollen als een boomstronk met de armen uitgestrekt boven het hoofd.
- ☒ als het kind zich meer strekt bij het rollen.
- ☐ als het kind rolt van buik- naar rugzijde in halfzit met afduwen van de armen.

Balanceren

Geef een

- ☐ als het kind op labiele steunvlakken durft te lopen, vlot durft over te stappen en op een smal steunvlak zonder zwaaiende armen vooruit kan bewegen.
- ☒ als het kind langer dan 3 seconden op 1 been kan staan, als het kind vlot over de bank (bijvoorbeeld) durft te lopen en over durft te stappen. En als het kind op een schuin steunvlak durft te staan.
- ☐ als het kind 2 seconden op 1 been kan staan, en als het kind de evenwicht kan bewaren op een breed steunvlak. En wanneer het kind erg met de armen zwaait om de evenwicht te bewaren bij een breed steunvlak.

Diepspringen

Geef een

- ☐ als het kind gericht springt en hoogte zoekt en verte bij de afsprong en controleert de landing, maar geniet nog van het zich laten vallen.
- ☒ als het kind hoog en ver tegelijk springt vaak met teveel energie-inzet of landt behoorlijk maar verliest soms evenwicht.
- ☐ als het kind zwaait met de armen om zich af te zetten, stopt en springt daarna af of als het ongecontroleerd landt; valt nog voorover.

Gooien

Geef een

- ☐ als het kind bij het gooien mee uitstapt met het been tegenovergesteld aan de werparm en gooit gerichter en krachtiger.
- ☒ als het kind gooit met toenemende inzet van de romp en de controle over de werprichting beter is.
- ☐ als het kind de bal onbeholpen en stijf gooit waarbij de benen niet worden verplaatst bij de werpbeweging, er is geen controle over de werprichting.

Vangen

Geef een

- ☐ als het kind voorwerpen met beide handen kan vangen en verplaatst zich volgens de vlucht van de bal.
- ☒ als het kind probeert de bal te vangen door beide armen recht vooruit te strekken, komt de bal op de armen terecht dan klemt het kind de bal tegen de romp en probeert zich aan te passen aan de vlucht van de bal.
- ☐ als het kind met gestrekte gespreide armen vangt en het gezicht wegdraait en blijft statisch wachten op het toegeworpen voorwerp.

Klimmen en klauteren

Geef een

- ☐ als het kind kan klauteren op hogere en steilere hellingen, werkt graag op labiele en smallere vlakken neemt vlot moeilijkere overgangen. Klimt en daalt met wisselpas, wanneer hij/ zij de situatie kent stapt hij/ zij over naar linkerhand- rechtervoet afwisselend met rechterhand-linkervoet, gekruiste coördinatie.
- ☒ als het kind kan klauteren op hogere en steilere hellingen, overwint graag labiele brede vlakken, klimt met wisselpas maar daalt met bijtrekpas en verplaatst linkerhand en voet afwisselend met rechterhand en voet.
- ☐ als het kind kan klauteren op brede schuinhellende niet te hoge hindernissen, houdt het lichaam dicht tegen het steunvlak, en stijgt makkelijker dan dat hij/ zij daalt. Klimt en daalt met bijtrekpas (niet alternerend) verplaatst beide handen daarna bij de voeten.

Constructief-beeldend

Hieronder een nadere specificering van de items op de vinkkaart.

- *Eenvoudige vormen kunnen scheuren*: cirkelvorm, stroken, kleine en grote vormen. Hierbij wordt gelet op de werkhouding, werktempo, oog-handcoördinatie en de prestatie bij de opdracht (hoe zijn deze wanneer duidelijk iets wordt gevraagd)
- *Juiste schaar en kwasthantering en plaktechniek*: netjes plakken, geen overmatig lijmgebruik.
- *Kunnen werken volgens plan*: werkhouding, inzet en motivatie, taakgerichtheid (tegenzin, onderbrekingen) Logische stappen kunnen maken (Hoe begin je en hoe kom je tot het eindresultaat)
- *Een gedetailleerd mensfiguur (huis en boom) kunnen tekenen*: kleine details zoals oren, vingers, voeten en navel. Huis en boom
- *Volgens opdracht kunnen werken*: werkhouding (motivatie/taakgerichtheid). Hierbij gaat het om de houding van het kind bij een gerichte beeldende opdracht, waarbij het kind zich aan het onderwerp moet houden. Prestaties bij constructie/beeldende opdracht : hoe zijn deze wanneer duidelijk iets verlangd/gevraagd wordt. Let op voldoende detail en ordening.

Gesprek/kring

Kwaliteit van kringgedrag

Geef een

- ☐ als een kind zich houdt aan kringafspraken.
- ☐ als een kind zich wisselend houdt aan kringafspraken.
- ☐ als een kind zich niet houdt aan kringafspraken.

Voldoende actieve woordenschat

Geef een

- ☐ als een kind zich duidelijk m.b.v. diversiteit aan woorden kan uit drukken.
- ☐ als er twijfel is over bovenstaand. Dan wordt de Taaltoets Alle Kinderen (TAK) afgenomen.
- ☐ als een kind een onvoldoende score behaald op de TAK.

Spreeken in goede zinsbouw

Geef een

- ☐ als een kind zinnen kan maken met minimaal 6 woorden in juiste chronologie.
- ☐ bij minder woorden of een slechte volgorde.
- ☐ geen zinnen kunnen maken.

Actieve deelname aan gesprek of activiteit

Geef een

- ☐ als een kind luistert, meedenkt, meepraat/reageert.
- ☐ bij een passieve deelname, wel opnemen.
- ☐ bij geen deelname / storend gedrag / afwezig.

Chronologisch kunnen vertellen

Geef een

- ☐ als een kind dit goed kan.
- ☐ als een kind soms in de war is qua volgorde.
- ☐ als een kind van de hak op de tak springt.

Kritisch luisteren

Geef een

- ☐ als een kind woorden in een reeks herkent, details in een verhaal terug kan halen.
- ☐ als het bovenstaande soms al wel lukt.
- ☐ als dit nog niet lukt

Eindrijm

Geef een

- ☐ als het kind kan rijmen met bestaande woorden en actief.
- ☐ als het kind kan rijmen met onzinwoorden of passief.
- ☐ als een kind niet kan rijmen.

Goede luisterhouding

Geef een

- ☐ als een kind oplettend is, weet waar het over gaat.
- ☐ als het kind snel afgeleid is, weet voor een deel waar het over gaat.
- ☐ als een kind niet weet waar het over gaat.

Reproducen van liedjes/versjes

Geef een

- ☐ als een kind na regelmatig aanbieden van een liedje/ versje het kan nazeggen of meezingen, met de woorden/zinnen op de goede volgorde.
- ☒ als een kind meer aanbieding nodig heeft of kan nazeggen of meezingen in de verkeerde volgorde.
- ☐ als een kind er niet aan uitkomt, niet meezingt en het ook niet weet.

Auditieve analyse

Geef een

- ☐ als een kind eenlettergrepen, klankzuivere MKM-woorden kan hakken.
- ☒ als een kind de begin- en eindklank kan horen.
- ☐ als een kind het niet weet.

Auditieve synthese

Geef een

- ☐ als een kind eenlettergrepen, klankzuivere MKM-woorden kan plakken.
- ☒ als het er al wel wat op lijkt, maar het kind het niet precies weet.
- ☐ als het kind het niet weet.

Lees-schrijf

Hieronder een nadere specificering van de items op de vinkkaart.

- *Bekend zijn met de lees/schrijfrichting:* links bovenaan.
- *Bekend zijn met het begrip links*
- *Zingeving:* begrip hebben van letter, woord zin. Je hebt meerdere letters nodig voor een woord en meerdere woorden nodig voor een zin.
- *Laatste eerste woord horen:* voorbeeld 3 woorden zeggen: wat hoor je eerst en wat laatst?
- *Juiste potloodhantering en schrijfhouding.* Verkrampt of niet, actief of niet.
- *Naam herkennen:* Letterkennis toetsen (nav dyslectieprotocol)
- *Begrippenkennis:* vooraan achteraan, onder boven laatste eerste etc.
- *Visuele discriminatie:* toets waarbij kinderen in een rij figuren een bep. Figuur moeten zoeken.
- *Auditieve discriminatie:* toets waarbij het kind van 2 woorden moet kunnen zeggen of ze verschillend zijn of gelijk.
- *Omgaan met letters en cijfersymbolen:* Wat doet het kind in de lees/schrijfhoek? Het kind doet nog niets wat te maken heeft met de functie van de letters en cijfers (voorbeeld stempelen om te stempelen maar niet om na te stempelen of doen alsof er iets staat)

Reken-wiskunde

De items op de vinkkaart spreken voor zicht.

We hanteren hier twee beoordelingsniveaus:

- Wordt beheerst. ->
- Wordt niet beheerst ->

Er wordt pas gesproken van beheersing als een leerling meerdere malen heeft laten zien dat hij de vaardigheid beheerst.